

KOULULAISKULJETUSOPAS

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulukuljetuksia koskevat periaatteet

PUOLANKA

Perusopetuslain 32§:n mukaan, jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Lakisääteisten kuljetusten lisäksi kunta korvaa koulumatkat esiopetusikäisille sekä peruskoulun 1.-3.-luokkalaisille siihen kouluun, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu, kun koulumatka on yli kolme kilometriä.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja kunnan sivistyslautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaisesti.

Koulukuljetus järjestetään kunnan ostamilla linja-auto- tai taksireiteillä tai kunnan omana kuljetuksena. Mikäli autoissa on tilaa reiteillä voi matkustaa myös muita asiakkaita, jotka maksavat kyytinsä itse.

Yhteishuoltajuudessa oleville oppilaille koulumatkat korvataan ainoastaan sen oppilasalueen kouluun, johon oppilas vakituisen osoitteen (osoite, jossa on kirjoilla) mukaan kuuluu samoin perustan kuin muillekin oppilaille. Koulukuljetukset järjestetään sen huoltajan luota, jonka osoite on merkitty väestörekisteriin oppilaan vakituisesti asuinpaikaksi. Kuitenkin koulukuljetus voidaan järjestää myös toisen vanhemman luota, jos kuljetus on kohtuullisesti järjestettävissä ja kuljetustarve on säännöllistä. Tällöin erillisiä kuljetuksia ei järjestetä, vaan kulkeminen tapahtuu voimassa olevilla linjoilla ja jos kuljetuksiin mahtuu.

Kuljetus voidaan järjestää myös osalle vuotta esimerkiksi talvikuukausiksi (1.10. – 30.4. tai

1.11-31.3.), jolloin kuljetus perustuu matkan vaikeuteen, rasittavuuteen tai vaarallisuuteen jäisen tien aikana tai kuljetustarve perustuu lääkärin lausuntoon.
Ko. oppilaiden kuljetusavustukset päättää sivistysjohtaja.

Koulumatkan pituus

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaan koulumatkat korvataan siihen kouluun, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu, jos

- esi- tai perusopetuksen 1.-3. luokkalaisten koulumatka on yli kolme kilometriä
- perusopetuksen 4.-9. luokkalaisten oppilaiden koulumatka on yli viisi kilometriä
- toisen asteen opiskelijoiden koulumatka on yli seitsemän kilometriä
- koulumatka on vaarallinen, rasittava tai vaikea
- oppilas tarvitsee kuljetuksen lääkärin/psykologin lausunnolla (erityisopetukseen siirto ei automaattisesti oikeuta koulukuljetusta).

Taksikuljetuksen piiriin kuuluva oppilas haetaan kotipihasta seuraavien kriteerien mukaan:

- esikoululaiset ja 1.-2. luokkien oppilaat
- 3.-9. luokkien oppilaat, mikäli yhdensuuntainen matka kuljetusreitillä varteen on yli kilometri.
- mikäli oppilaan koulumatka odotuksineen muutoin ylittäisi lain sallimat rajat (2,5 tuntia alle 13-vuotiailla ja 3 tuntia yli 13-vuotiailla).
- mikäli oppilaan autoon ottaminen tien varresta on liian vaarallista

Perusopetuslain 17 §:n 2 momentin mukaiseen erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden mahdollinen koulukuljetus järjestetään yksilökohtaisesti.

Koulumatkan pituus mitataan kotiportilta kouluportille lyhintä mahdollista jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä käyttäen. Mikäli oppilas voi kulkea koulumatkansa vaihtoehtoisesti jalankulku-, kevytliikenne- tai autoliikenteen käyttämää tietä pitkin, niin koulumatkaksi katsotaan lyhyin reitti, jota pitkin koulumatka voidaan liikennesääntöjä noudattaen turvallisesti jalan kulkea.

Oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan omin neuvoin osan koulumatkasta.

Matka-aika lasketaan oppilaan kotoa lähtöajasta koulun alkamisaikaan aamulla ja koulun päättymisestä kotiin saapumisaikaan saakka.

Koulukuljetusten yhdistelyjen vuoksi oppilas voi joutua odottamaan koululla koulupäivän/kuljetuksen alkamista. Oppilaat odottavat kuljetusta valvotussa tilassa. Odotustunnilta poistumiseen esim. asiointin takia oppilaat tarvitsevat huoltajan allekirjoittaman lupapyyynnön.

Sairastumiset ja tapaturmat

Kesken koulupäivän sattuneissa sairaustapauksissa kuljetuksen järjestää ja maksaa oppilaan huoltaja.

Koulutapaturman sattuessa koulu järjestää tarvittaessa oppilaalle koulukuljetuksen. Kuljetuksen järjestämiseen vaaditaan lääkärintodistus, jossa on maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta.

Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Mikäli oppilas käy huoltajan pyynnöstä muuta kuin oman oppilasalueensa koulua tai

esikoulua, oppilaaksi ottamisen edellytys on, että huoltaja vastaa koulukuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Tällöin huoltaja vastaa koulukuljetuskustannuksista myös, kun oppilas tarvitsee sairauden tai vapaa-ajan tapaturman vuoksi kuljetuksen kouluun (POL 32§ 3 mom.).

Jos oppilas vaihtaa asuinkuntaa kesken peruskoulun tai hänet on huostaan otettu ja sijoitettu toiseen kuntaan, hän voi jatkaa koulunkäyntiä Puolangan peruskoulussa peruskoulun loppuun saakka, mikäli huoltaja huolehtii kuljetuskustannuksista.

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteena käytetään

- arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset
- valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista
- teiden ylittämistä ei yleensä pidetä kuljetuksen perusteena
- vartioimattoman tasoristeyksen ylittäminen voidaan luokitella vaaralliseksi 0-2 lk:n oppilaille
- arviointeja ja suosituksia käytetään asiantuntija-apuna päätöstä tehtäessä, ne eivät kuitenkaan velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen.

Esiopetuksen kuljetukset

Esiopetusikäisen lapsen matkustaminen ja liikkuminen liikenteessä tapahtuu huoltajan vastuulla ja huoltajan tai hänen valtuuttamansa aikuisen saattamana. Perusopetuslaissa säädetään esiopetukseen osallistuvan oppilaan oikeudesta kuljetukseen.

Kuljetus esiopetukseen järjestetään

- Esiopetuksessa tai valmistavassa esiopetuksessa oleville oppilaille, joiden matka kotoa on yli 3 kilometriä.
- Kuljetuksia ei järjestetä ”ovelta-ovelle” -kuljetuksina, esiopetusikäisen kuljetusmatka voi osittain muodostua huoltajan saattamana.
- Kuljetus järjestetään pääsääntöisesti kunnan omia koulukuljetuksia hyödyntäen.
- Mikäli vanhemmat ovat valinneet muun kuin kotiaan lähinnä sijaitsevan esiopetuspaikan, kuljetusta ei järjestetä.
- Mikäli matka muodostuu oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, harkitaan koulumatka-oikeus tapauskohtaisesti.
- Esiopetuksen lisäksi päivähoitoa saavalle lapselle kuljetusta ei järjestetä, vaan kuljetuksesta vastaavat vanhemmat, koska tällöin esiopetus on osa lapsen päivähoitoa.

Lukiolaisten kuljetukset

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Tämä tarkoittaa sitä, että syksyllä 2021 sekä siitä eteenpäin, lukion aloittaville koulukuljetus on maksutonta, mikäli koulumatka on yli 7 km.

OHJEITA KULJETUKSEN AJAKSI

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä.

On huomioitava, että koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.

Kuljettajan tehtävät

- Esittäytyminen uusille oppilaille
- Ajaminen liikennesääntöjä noudattaen
- Koulukuljetusreittien ajaminen tilauksen ja sovitun mukaisesti sekä yhteisesti sovitun aikataulun noudattaminen
- Huolehtii oppilaat oikealla pysäkillä pois, tarkistaa auton reitin päätteeksi
- Pysäköiminen niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä kyydistä turvallisessa paikassa
- Oppilaiden sijoittaminen kuljetettavien koko huomioiden
- Kuormitusmääräysten noudattaminen
- Liikuntavälineiden kuljettaminen
- Järjestyksenpito autossa
- Ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan ja koululle tai kuljetusvastaavaan
- Huolehtii, että oppilas kiinnittää turvavyön
- Autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- Erityistä huolenpitoa vaativien (erityistä tukea tarvitsevat lapset) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- Kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- Kääntöpaikan turvallisuuden varmentaminen
- Puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten sairastumisten ja poissaolojen varalta
- Huoltajan lähettämän peruutustekstiviestin kuittaminen tekstiviestillä merkiksi siitä, että on saanut peruutusviestin
- Osallistuminen koulukuljetuskokouksiin

Huoltajan tehtävät

Huoltajat huolehtivat, että oppilas

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaan
- käyttää pimeällä heijastinta
- kuljetusreitin varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää

Huoltajat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana.

Huoltaja huolehtii siitä, että urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esim. luistimissa täytyy olla suojustimet sekä sukset ja sauvat kiinnitettynä toisiinsa).

Jos taksikuljetuksessa oleva oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, huoltajat ilmoittavat poissaolosta suoraan ao. kuljettajalle.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreittiin.

Oppilaan tehtävät

- On ajoissa sovitulla odotuspaikalla, että kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan

- kouluun
- Odottaa autoa rauhallisesti tien reunassa tai pysäkillä eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- Huolehtii siitä, että ei ole likainen ja luminen, kun nousee koulukyytiin
- Nousee autoon reippaasti ryntäilemättä, istuu penkille ja kiinnittää turvavyön sekä pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettyinä (myös bussissa)
- Käyttäytyy automatkalla asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon, noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- Kertoo heti kuljettajalle matkan aikana tulevista ongelmista
- Poistuu autosta viivyttelemättä rauhallisesti eikä onohda reppua tai vaatteita autoon
- Jos oppilas joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto jatkaa matkaansa
- Oppilas käyttää pimeään aikaan heijastinta
- ymmärtää pelisäännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä
- Jos oppilas myöhästyy koululta lähtevästä koulukyydistä, niin hän ottaa välittömästi yhteyttä koulun kansliaan tai opettajainhuoneeseen

Koulun tehtävät

Koulu huolehtii siitä, että oppilaat ja heidän huoltajansa saavat tiedot kouluajoista, kuljetusjärjestelyistä sekä kuljettajista. Kouluaika tarkoittaa sovittua kouluun tulo- ja koulusta lähtöaikaa. Koulu voi antaa koulukohtaisia täydentäviä lisäohjeita kuljetusoppilaiden huoltajille ennen uuden lukuvuoden alkua tai sen aikana.

- Vuosittain kouluissa käsitellään kunnan koulukuljetusten pelisäännöt. Tässä oppaassa mainittuja pelisääntöjä koulu voi käyttää pohjana.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaiden ohjattua toimintaa mahdollisena kuljetusten odotusaikana.
- Koulu tiedottaa kuljetuksessa ilmenneistä puutteista ja toimivuudesta kuljetusvastaavalle.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaille, sään niin vaatiessa (kova pakkanen), mahdollisuuden odottaa kuljetusta sisätiloissa.
- Koulu tiedottaa koulukuljetusaikataulusta oppilaille ja huoltajille.

Kuljetusvastaavan tehtävät

Kuljetusvastaava laatii kuljetusoppilaiden luettelot ja suunnittelee reitit yhteistyössä koulujen ja liikennöitsijöiden kanssa. Koululaiskuljetuksissa on keskitetty suunnittelu. Samalla alueella/saman reitin varrella asuvat oppilaat kootaan samaan kuljetukseen. Suunnittelussa otetaan huomioon aikataulu, kohdekoulu, kuormitusmääräykset, jatkokuljetukset ja oppilaiden sallittu koulumatkaan käytetty aika.

Sivistyslautakunta, sivistystoimenjohtaja, rehtori ja kuljetusvastaava valvovat kuljetusten toimivuutta ja kehittävät kuljetusjärjestelyjä.

Kuljetusvastaava kutsuu elokuussa ennen lukuvuoden alkua koolle koulukuljettajat lukuvuoden koulukyytipalaveriin.

POIKKEUSTILANTEET

Onnettomuus

Puolangan kunta on vakuuttanut kaikki esioppilaat ja peruskoulun oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä myös lukuvuosisuunnitelmaan

merkittyjä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata, paitsi tapaturman yhteydessä.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajille tapahtuneesta.

Linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Jos auto on myöhässä 20 minuuttia normaalista aikataulusta, oppilas voi lähteä takaisin kotiin. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen ja tiedottamaan järjestelystä kuljetusvastaavalle, mahdollisuuksien mukaan myös huoltajille tai oppilaille.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan tavalliseen tapaan.

Vahinko- ja ilkivaltatapaukset

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

Kuljetusten laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen virheitä koskeva palaute osoitetaan sivistysjohtajalle, mielellään kirjallisena (esim. sähköpostissa). Kaikki tulleet valitukset kirjataan ylös, selvitetään liikennöitsijän kanssa ja huomioidaan seuraavalla kilpailuttamiskierroksella. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianomaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

LIIKENNETURVALLISUUS

Puolangan kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Huoltajien toivotaan huolehtivan omalta osaltaan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain turvallisin koulureitti ja liikenteessä kulkeminen.

Polkupyöräilystä on koulukohtaiset ohjeet. Puolankajärven koululla pyöräilyä ei suositella esikoulu- ja 1. luokan oppilaille. Pyöräilykypärän käyttö on ehdottoman tärkeää pyöräillessä, samoin heijastimen käyttö pimeänä vuodenaikana.

KOULUKULJETUKSEN TAI KULJETUSKORVAUKSEN HAKEMINEN ERITYISSYISTÄ

Esikoululaisten ja 1-3 luokkalaisten alle 3 km ja 4-9-luokkalaisten alle 5 km koulumatkojen osalta kuljetusavustusta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa, voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Mikäli lapsella on kuitenkin pysyvä hoitopaikka, voidaan kuljetus sopia tehtäväksi tästä hoitopaikasta tai tähän hoitopaikkaan, kun kuljetuksen järjestämisen ehdot täytyvät samoin kuin kotoa kuljetettaessa. Kutakin oppilasta kuljetetaan kuitenkin enintään kaksi kertaa päivässä.

Kuljetusavustuslomakkeita saa kouluilta. Huoltaja täyttää kuljetusavustushakemuksen ja toimittaa sen koulun kansliaan. Hakemukseen pyydetään koulun rehtorin lausunto. Koulumatkan pituus voidaan tarvittaessa tarkistaa. Sivistysjohtaja hyväksyy/hylkää hakemuksen ja päätös lähetetään tiedoksi huoltajalle. Päätöksen liitteenä ovat aina muutoksenhakuohjeet.

NEUVONTA JA YHTEYSTIEDOT

Kuljetuksiin liittyviä asioita hoitavat:

kuljetusvastaava Tiia-Leena Väisänen 040 729 4111
tiia-leena.vaisanen@puolanka.fi

toimistos sihteeri Eija Moilanen 044 720 0227
eija.moilanen@puolanka.fi

rehtori Tuula Väisänen 040 740 2567
tuula.vaisanen@puolanka.fi